

ASCESI QUARESMAL, UN CAMÍ SINODAL

Missatge del Sant Pare Francesc per a la Quaresma 2023

Benvolguts germans i germanes,

Els evangelis de Mateu, Marc i Lluc concorden en narrar l'episodi de la Transfiguració de Jesús. En aquest esdeveniment veiem la resposta que el Senyor va donar als seus deixebles davant la falta de comprensió manifestada pels seus deixebles. De fet, poc abans s'havia produït una autèntica diferència de parers entre el Mestre i Simó Pere, el qual, després de professar la seva fe en Jesús com el Crist, el Fill de Déu, va rebutjar el seu anunci de passió i creu. Jesús el va reprendre enèrgicament: «Ves-te'n d'aquí, Satanàs! Em vols fer caure, perquè no veus les coses com Déu, sinó com els homes» (Mt 16,23). I «sis dies després, Jesús va prendre amb ell Pere, Jaume i Joan, el germà de Jaume, i se'ls endugué a part dalt d'una muntanya alta» (Mt 17,1).

L'evangeli de la Transfiguració es proclama cada any el segon diumenge de Quaresma. En efecte, en aquest temps litúrgic el Senyor ens pren amb ell i ens porta a un lloc apartat. Fins i tot quan els nostres compromisos diaris ens obliguin a restar allí on ens trobem habitualment, vivint una quotidianitat sovint repetitiva i a vegades avorrida, per la Quaresma se'ns convida a “pujar dalt d'una muntanya alta” amb Jesús, per a viure amb el poble sant de Déu una experiència particular d'*ascesi*.

L'ascesi quaresmal és un compromís, animat sempre per la gràcia, per a superar les nostres faltes de fe i les nostres resistències a seguir Jesús pel camí de la creu. Era precisament el que necessitaven Pere i els altres deixebles. Per a aprofundir el nostre coneixement del Mestre, per a comprendre i acollir plenament el misteri de la salvació divina, realitzada en el do total d'ell mateix per amor, hem de deixar-nos conduir per ell a un lloc desèrtic i elevat, distanciant-nos de les mediocritats i les vanitats. Cal posar-se en camí, un camí costa amunt, que requereix esforç, sacrifici i concentració, com una excursió per la muntanya. Aquests requisits també són importants per al camí sinodal que, com a Església, ens hem compromès a realitzar. Ens farà bé reflexionar sobre aquesta relació que hi ha entre l'ascesi quaresmal i l'experiència sinodal.

En el “recés” a la muntanya del Tabor, Jesús va portar amb ell tres deixebles, escollits per a ser testimonis d'un esdeveniment únic. Va voler que aquesta experiència de gràcia no fos solitària, sinó compartida, com ho és, al cap i a la fi, tota la nostra vida de fe. A Jesús hem de seguir-lo junts. I junts, com Església peregrina en el temps, vivim l'any litúrgic i, en ell, la Quaresma, caminant amb els qui el Senyor ha posat al nostre costat com companys de viatge. Anàlogament a l'ascens de Jesús i els seus deixebles a la muntanya del Tabor, podem afirmar que el nostre camí quaresmal és “sinodal”, perquè el fem junts pel mateix camí, deixebles de l'únic Mestre. Sabem, de fet, que ell mateix és *el Camí* i, per això, tant en l'itinerari litúrgic com en el del Sínode, l'Església no fa altra cosa que entrar cada vegada més plenament i profundament en el misteri de Crist Salvador.

I arribem al moment culminant. Diu l'Evangelí que Jesús «es transfigurà davant d'ells: el seu rostre es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum» (Mt 17,2). Aquest és el “cim”, la meta del camí. Al final de la pujada, mentre eren al lloc més alt de la muntanya amb Jesús, es va concedir als tres deixebles la gràcia de veure'l en la seva glòria, resplendent amb llum sobrenatural, una llum que no procedia de l'exterior, sinó que s'irradiava d'ell mateix. La bellesa divina d'aquesta visió va ser incomparablement més gran que qualsevol esforç que els deixebles haguessin pogut fer per pujar al Tabor.

Com en qualsevol excursió exigent de muntanya, a mesura que es puja és necessari mantenir la mirada fixada en el camí; però el panorama meravellós que es revela al final sorprèn i fa que valgui la pena. També el procés sinodal sembla sovint un camí ardu, cosa que a vegades ens pot desanimar. Però el que ens espera al final és sens dubte quelcom meravellós i sorprenent, que ens ajudarà a comprendre millor la voluntat de Déu i la nostra missió al servei del seu Regne.

L'experiència dels deixebles a la muntanya del Tabor es va enriquir encara més quan, al costat de Jesús transfigurat, aparegueren Moisès i Elies, que personifiquen respectivament la Llei i els Profetes (cf. Mt 17,3). La novetat de Crist és el compliment de l'antiga Aliança i de les promeses; és inseparable de la història de Déu amb el seu poble i en revela el sentit profund. De manera similar, el camí sinodal està arrelat en la tradició de l'Església i, al mateix temps, obert a la novetat. La tradició és font d'inspiració per a cercar nous camins, evitant les temptacions oposades de l'immobilisme i de l'experimentació improvisada.

El camí ascètic quaresmal, igual que el sinodal, té com a meta una transfiguració personal i eclesial, una transformació que, en ambdós casos, troba el model en la de Jesús i es realitza mitjançant la gràcia del seu misteri pasqual. Per tal que aquesta transfiguració es pugui realitzar en nosaltres aquest any, voldria proposar dos "camins" per pujar juntament amb Jesús i arribar amb ell a la meta.

El primer es refereix a l'imperatiu que Déu Pare va adreçar als deixebles al Tabor, mentre contemplaven Jesús transfigurat. La veu que es va sentir des del núvol estant va dir: «Escolteu-lo» (Mt 17,5). Per tant, la primera indicació és molt clara: escoltar Jesús. La Quaresma és un temps de gràcia en la mesura en què escoltem aquell que ens parla. I, com ens parla? En primer lloc, en la Paraula de Déu, que l'Església ens ofereix en la litúrgia. No deixem que caigui en sac foradat. Si no podem participar sempre en la missa, meditem les lectures bíbliques de cada dia, fins i tot amb l'ajuda d'Internet. A més de parlar-nos en les Escriptures, el Senyor ho fa a través dels nostres germans i germanes, especialment en els rostres i les històries dels qui necessiten ajuda. Voldria afegir també un altre aspecte, molt important en el procés sinodal: escoltar Crist passa també per l'escolta als nostres germans i germanes en l'Església, aquesta escolta recíproca que en algunes fases és l'objectiu principal, però que, en qualsevol cas, sempre és indispensable en el mètode i l'estil d'una Església sinodal.

En escoltar la veu del Pare, «els deixebles [...] es van prosternar amb el front a terra, plens de gran temor. Jesús s'acostà, els tocà i els digué: "Aixequen-vos, no tingueu por." Ells van alçar els ulls i no veieren ningú més que Jesús tot sol» (Mt 17,6-8). Aquesta és la segona indicació per a aquesta Quaresma: no refugiar-se en una religiositat consistent en esdeveniments extraordinaris, en experiències suggestives, per por d'afrontar la realitat amb les fatigues quotidianes, les dificultats i les contradiccions. La llum que Jesús mostra als deixebles és una avançada de la glòria pasqual vers la qual necessitem caminar, seguint-lo "només a ell". La Quaresma està orientada a la Pasqua. El "recés" no és un fi en si mateix, sinó que ens prepara per a viure la passió i la creu amb fe, esperança i amor, per arribar a la resurrecció. Fins i tot el camí sinodal no ens ha de donar la falsa esperança d'haver arribat quan Déu ens concedeix la gràcia d'algunes experiències fortes de comunió. També allí el Senyor ens repeteix: «Aixequen-vos, no tingueu por.» Baixem a la plana i que la gràcia que hem experimentat ens sostingui per a ser artesans de la sinodalitat en la vida ordinària de les nostres comunitats.

Benvolguts germans i germanes, que l'Esperit Sant ens animi durant aquesta Quaresma en l'ascens amb Jesús, per a fer experiència de la seva resplendor divina i així, enfortits en la fe, prosseguir junts el camí amb ell, glòria del seu poble i llum de les nacions.

Francesc

Roma, Sant Joan del Laterà, 25 de gener de 2023, Festa de la Conversió de sant Pau